

Ülkemize Göçle Gelen Bireylerin Sınıf Ortamlarındaki Deneyimlemelerinin Öğretmenler Açısından Veri Analizinin İncelenmesi

Hatice Nurçin Sağlam

MEB Eğitim Yöneticisi

nurcinacar35@gmail.com, ORCID:0009-0001-8941-0352

Özet

Bu çalışmanın amacı, ülkemize göçle gelen bireylerin sınıf ortamlarındaki deneyimlemelerinin öğretmenler açısından veri analizinin incelenmesidir. Ülkemizde formal eğitim, okullarda sınıf adı verilen kapalı mekanlarda yapılmaktadır. Sınıf, okullarda eğitsel hedeflerin gerçekleştirilmesi için oluşturulmuş özel alandır. Eğitim yapımızın içinde yalnızca Türk vatandaşları öğrenim görmemektedir. Türk vatandaşlarının yanı sıra yabancı öğrenciler de eğitim görmektedir. Ülkemizdeki başta eğitim yönetimi politikaları, siyasi ve ekonomik ortam, yavaş ve kısıtlı da olsa göçmen karşıtlığındaki artış, demografik değişim, güvenlik kaygıları gibi pek çok etken yabancı uyruklu kişilerin bir an önce eğitim sistemine entegre edilmesini zorunlu kılmıştır. Başta büyük kentlerde olmak üzere yabancı uyruklu kişilerin sayısında her geçen gün yaşanan hızlı artış nedeniyle sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunmayan sınıf neredeyse hiç kalmamıştır. Bu araştırmada katılımcı belirlemek için sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunma şartı ölçüt olarak alınmıştır. Sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunmayan öğretmenler araştırma safhalarının dışında bırakılmıştır. Bu araştırma 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz döneminde İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde görev yapan gönüllü olarak seçilen 4 kadın ve 4 erkek olmak üzere en az 5 yıllık deneyimi olan 8

sınıf öğretmeninin görüşleri doğrultusunda yapılmıştır. Bu araştırmanın katılımcı öğretmenleri kolaylı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Kolaylı örnekleme yönteminin seçilmesinin amacı, dönem projesi çalışmasının zamanının kısıtlı olması ve katılımcılara rahatlıkla ulaşılabilme imkanının varlığıdır. Bu araştırmada aynı zamanda ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çünkü araştırmanın katılımcısı olmak için sınıfta yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmen olma şartı aranmıştır. Araştırmada veriler nitel araştırma yönteminin görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak katılımcı öğretmenlere birtakım sorular yöneltilmiştir. Yöneltilen sorulara katılımcı öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler analiz edilerek bir takım bulgulara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Göç, Sınıf, Öğretmen, Veri Analizi

Investigation of Data Analysis of the Experiences of Individuals who Immigrated to Our Country in Classroom Environments from the Point of View of Teachers

Abstract

The aim of this study is to investigate the data analysis of the experiences of individuals who immigrated to our country in classroom environments from the point of view of teachers. Formal education in our country is carried out in closed places called classrooms in schools. The classroom is a special area created for the realization of educational goals in schools. Only Turkish citizens do not receive education within our educational structure. In addition to Turkish citizens, foreign students are also studying. Many factors, such as education management policies, the political and economic environment, the increase in anti-immigrant sentiment, demographic change, security concerns, although slow and limited in our country, have made it necessary for foreign nationals to be integrated into the education system as soon as possible. Due to the rapid increase in the number of foreign nationals, especially in large cities, every day, there is almost no class without foreign students in its class. In order to determine the participants in this research, the requirement of having a foreign student in the classroom was taken as a criterion. Teachers who do not have foreign students in their classes have been excluded from the research stages. This research was conducted in accordance with the opinions of 8 classroom teachers with at least 5 years of experience, including 4 women and 4 men who were voluntarily selected to work in the Küçükçekmece district of Istanbul province during the fall semester of the 2022-2023 academic year. The participating teachers of this research were selected by means of easy sampling method. The purpose of choosing the convenience sampling method is that the time of the semester project study is limited and there is an opportunity to reach the participants easily. Criterion sampling method was also used in this research. Because, in order to be a participant of the research, the requirement of being a teacher with a foreign student in his class was sought.

In the research, the data were obtained by interview technique of qualitative research method. In order to realize the objectives of the research, some questions were asked to the participating teachers. A number of findings were reached by analyzing the data obtained in accordance with the answers given by the participating teachers to the questions posed.

Key Words: Education Management, Migration, Classroom, Teacher, Data Analysis

Giriş

Göç, insanların bireysel olarak veya aileleri ile birlikte yer değiştirme, bir yerden başka bir yere taşınmasıdır. Bu taşınma işlemi kişilerin kendi istekleri ile olabileceği gibi bir zorlanma sonucu da olabilmektedir. Göç, bir devletin sınırları içinde veya ülkeler arasında gerçekleşebilir (Abdi, 2022).

Türkiye, özellikle 1980 yılından sonra küreselleşmenin etkisi ve Ortadoğu'daki karışıklıklar sebebiyle yoğun göç dalgalarına maruz kalmıştır. Bu göç dalgası hız kesmeden sürüp gitmiştir.

2011 yılında Suriye'de iç karışıklıkların başlamasıyla beraber ülkemize yoğun bir göç dalgası başlamıştır. Tarihin en büyük göç dalgalarından biri olarak anılan Suriyeli mültecilerin göçü ile beraber Türkiye dünyada en çok göçmen barındıran ülke olmuştur.

28 Kasım 2022'de Göç İdaresi Başkanlığının açıkladığı verilere göre Türkiye'de 4.119.578 Suriyeli vatandaş bulunmaktadır (Göç İdaresi Başkanlığı, 2022). Geçici koruma statüsündeki bu insanların bir kısmı barınma merkezlerinde bir kısmı ise şehirlerde yaşamakta olup büyük çoğunluğu çocuklardan oluşmaktadır.

Uzun süre Türkiye'de kalacakları düşünülen Suriyeli çocukların topluma uyum sağlaması ve gelecekte büyük problemler yaratmaması için eğitim almaları kaçınılmaz olmuştur. Önce anasınıfları ve ilkokulda eğitimle tanışan bu öğrenciler eğitim sistemine dâhil olmaktadır.

Ancak eğitim fakültelerinde yetişen öğretmenler lisans eğitimleri boyunca yabancı öğrencilerin eğitilmeleri ile ilgili yeterince eğitim almamışlardır. Farklı dil ve farklı kültürle yetişmiş bu çocukların Türk çocukları ile aynı sınıflarda eğitim görmeleri özel bir çaba gerektirmektedir (Güleç ve Alkış, 2004).

Suriyeli göçmenler Türkiye'ye geldikleri ilk zamanlarda, ülkelerindeki savaşın bitmesiyle beraber ülkelerine döneceği düşünülüyordu. Ancak savaşın uzun sürmesiyle beraber Türkiye'ye olan bağları artmaktadır. Birçoğu Türkiye'de evlilik yapmış, iş kurmuş durumdadır. Bu durum savaş bitse bile birçoğunun dönmeyeceğini göstermektedir.

Çocukların Türkiye'de büyüdüğü düşünülürken bağlarının arttığı ve dolayısı ile dönmeyecekleri söylenebilmektedir. Bunun yanında yaşı ilerlemiş olanların ülkelerine geri dönebileceği varsayılabilir adeta bir ayakları Türkiye'de olacaktır (Adem, 2000).

Türk öğretmenlerin, Suriyeli öğrencilerin eğitiminde yaşadıkları en büyük problem öğrencilerin Türkçe bilmemeleridir. Türkçe öğrenme açısından büyüklerine oranla daha şanslı olan Suriyeli öğrencilerin özellikle okula ilk başladıklarında Türkçe bilmediklerinden dolayı kendi aralarında gruplar oluştursalar da sonradan diğer öğrencilerle kaynaştığı görülmektedir. Özellikle dil problemini çözen çocukların Türk öğrenci ve öğretmenlerle daha iyi iletişim kurdukları söylenebilmektedir.

İnsanlık tarihiyle başlayan iletişim ve iletişim sorunları eğitim alanında da önemli bir konu olmuştur. İletişim sorunlarının kimi zaman anlayış göstermeme kimi zaman önyargı kimi zaman da konuşma dilinin farklı olmasından kaynaklandığı görülmektedir.

Eğitimin temel amacı olan bireyde istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme süreci okullarda gerçekleşmektedir. Bu süreç belli bir program dâhilinde ilerlemektedir. Formal eğitimin yapıldığı kurum olan okullarda eğitim ve öğretim genellikle sınıf içerisinde yapılmaktadır (Güleç ve Alkış, 2004).

Eğitimin en önemli iki bileşeni olan öğretmen ve öğrenciler zamanlarının büyük çoğunluğunu sınıf ortamında geçirmektedirler. Bu ortamda öğrenmenin kolay olabilmesi için öğretmenin rehberliğine ihtiyaç vardır. Bütün örgütlerde bir yönetici olduğu gibi sınıfta da bir yönetici vardır ve bu yönetici öğretmendir.

Öğretmen sınıfını titizlikle yönetmek durumundadır. Çünkü öğrencinin başarısı ne kadar yüksek olursa olsun, materyaller istediği kadar çeşitli olursa olsun, ayrıca teknolojinin tüm imkânları sunulsa bile öğretmenin yönetim becerisi ve yetkinliği olmadan istenen verim alınmaz (Kaya, 2020).

Sınıf yönetimi, öğrenme için en uygun ortamın oluşturulması sürecidir. Bu sürecin bazı bileşenleri vardır. Bunlar; zaman yönetimi, sınıf kuralları, fiziki şartlar, materyal ve öğrencinin motive olma durumu olarak sıralanabilmektedir (Kaya 2020).

Sınıfta pozitif bir hava oluşturma süreci olarak düşünülen sınıf yönetimi, öğrencilerin kendilerini özgür hissetmeleri ve kendi potansiyellerini geliştirmeleri için oluşturulmuş bir ortamdır (Turan, 2008).

Sınıf yönetiminin temel amacı zaman tasarrufu sağlama, öğrenmeyi kolaylaştırma, öğrencilerin kötü alışkanlıklarının önüne geçme ve uygun ortam oluşturma olarak sıralanabilmektedir (Sadık, 2000).

İstedığımız davranış biçimlerini öğrenciye kazandırmak için öncelikle etkileyici bir sınıf atmosferinin olması gereklidir. Etkili bir sınıf atmosferinin olmadığı ortamda öğrenme de aynı oranda güçleşecektir (Yiğit, 2008).

Sınıf yönetiminin tek başına karmaşık ve değişik boyutları olmasına rağmen, özel bir çaba isteyen bir süreç olmasına karşın Türkiye’de 2011 yılı itibariyle Suriyeli öğrencilerin sınıflarda bulunması ile sınıf yönetimi yeni bir boyut kazanmıştır. Sınıf yönetimini daha da zorlaştıran bu süreç sınıfta Suriyeli öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi deneyimlerinin incelenmesini gerekli kılmıştır.

Günümüzde ülkemizde birçok şehirdeki Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullardaki sınıflarda Suriyeli öğrenci bulunmakta ve öğrenim görmektedirler. Öğretmenler farklı bir dil konuşan ve kültürleri farklı olan bu öğrencilerin kendi sınıflarında bulunması sonucunda sınıf yönetiminde çeşitli sorunlar yaşamaktadırlar.

Üniversite eğitimleri esnasında yabancı uyruklu öğrencilerin sınıfta bulunması durumunda yapılacaklar konusunda eğitim almamış olan ve bu konuda ciddi bir eğitime ihtiyaç duyan öğretmenler bu sorunu kendi ürettikleri yöntemlerle çözme yoluna gitmektedirler.

Bu konuda öğretmen deneyimlerinin incelendiği çalışma sayısı sınırlı olduğundan sınıfta Suriyeli öğrenci bulunan öğretmen deneyimlerinin aktarılması öğretmenlere yeni bir bakış açısı kazandırması itibarı ile önemli olacaktır. Bu araştırma alanındaki önemli bir eksikliği giderme çabasında olduğundan önem taşımaktadır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde, araştırma modeli, katılımcılar, veri toplama araçları, verilerin analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada olgu bilim (fenomenoloji) nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi insan doğasına özgü kişisel hususiyetlerin değişik ve derinlikli doğasına odaklanır.

Bu bağlamda olgu bilim araştırmaları herhangi bir olguyla ilgili derinlemesine bilgi edinmek için kullanılan ve bir araştırmayı nitel bir sonuca ulaştıran bir araştırma yöntemidir (Fındıkcı, 2017).

Araştırmanın katılımcıları kolaylı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Çünkü dönem projesi çalışmasının zaman açısından sınırlılıklarının olması ve katılımcılara rahatlıkla ulaşılabilmesi bu yöntemin kullanılmasını zorunlu kılmıştır.

Nitel araştırma vetiresinin, nicel araştırma yöntem ve tekniklerinden oldukça değişik ve özneliği olan süreçleri ifade ettiği, nitel araştırma alanına temas eden sorunsal durumları bütün dinamikleri ile ve derinlemesine incelemeye çalıştığı bilinmektedir (Urk, 2020).

Bu yönüyle nitel araştırma yöntemi, nicel araştırma yönteminin bireyi genelleme sarmalı içerisinde gözardı eden yapısına eleştirel bir yaklaşım da getirmektedir. Nitel araştırma yöntemi olayları gerçekleştiği ortamda derinlikli bir şekilde araştırma-inceleme imkanı sunmaktadır (Şahin, 2021).

Katılımcılar

Bu araştırmada katılımcı belirlemek için sınıfında Suriyeli öğrenci bulunma şartı ölçüt olarak alınmıştır. Sınıfında Suriyeli öğrenci bulunmayan öğretmenler araştırma safhalarının dışında bırakılmıştır.

Bu bağlamda araştırmada katılımcı özelinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çünkü araştırmanın katılımcısı olmak için sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan öğretmen olma şartı aranmıştır.

Araştırmanın katılımcılarını, 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz döneminde İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde görev yapan öğretmenler arasından gönüllü olarak seçilen 4 kadın ve 4 erkek olmak üzere en az 5 yıllık deneyimi olan 8 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Tablo 1. Katılımcı öğretmenler

Katılımcı	Cinsiyeti	Hizmet yılı	Öğrenim durumu
Ö1	Kadın	10	Yüksel lisans
Ö2	Kadın	11	Yüksel lisans
Ö3	Kadın	9	Yüksel lisans
Ö4	Kadın	6	Lisans
Ö5	Erkek	14	Lisans
Ö6	Erkek	12	Lisans
Ö7	Erkek	11	Lisans
Ö8	Erkek	8	Lisans

Yukarıdaki tablo 1’de de görüldüğü üzere okulda görevli öğretmenlerden de rasgele bir seçime gidilmemiş olup her sınıf ve şube seviyesinden gönüllülük esasına dayalı olarak 1 kadın 1 erkek öğretmen seçilmiştir. Katılımcı öğretmenler 25-45 yaş aralığındadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler nitel araştırma yönteminin görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak katılımcı öğretmenlere birtakım sorular yöneltilmiştir.

Araştırmada bu sayede sorunların kökenine ulaşmak amaçlanmıştır. Araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmek için bu araştırmanın danışmanının önerileri doğrultusunda geliştirilen yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme soruları hazırlanmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde görüşmeyi yapan kişi hem konuya ilişkin tatmin edici bilgi edinme hem de görüşmeyi belli bir düzende götürme şansına sahip olur (Altunışık ve diğerleri, 2019).

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler araştırmacının geliştirmiş olduğu yarı yapılandırılmış görüşme formları ile katılımcı öğretmenler ile birebir görüşmek suretiyle elde edilmiştir.

Araştırma süresince sorular katılımcı öğretmenlere kendilerinin de onayı bizzat alınmak suretiyle doğrudan sorulmuş; öğretmenlerin kendilerine yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar ise görüşmenin şeffaflığı ve güvenliği açısından ses kaydına alınmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmanın amacına uygun olarak yapılan bu araştırmada soruların her bir soru bir tema olarak kabul edilmiştir. Araştırmada dört tane tema belirlenmiştir. Bu doğrultuda;

Araştırmanın birinci temasını: Öğretmenlerin motivasyon düzeyi

Araştırmanın ikinci temasını: Suriyeli öğrencilerin bulunduğu sınıflardaki öğretmenlerin sınıf yönetimi deneyimleri

Araştırmanın üçüncü temasını: Suriyeli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda karşılaşılan sorunlar

Araştırmanın dördüncü temasını: Sınıf öğretmenlerinin Suriyeli öğrenci velileriyle kurduğu iletişim yöntemi oluşturmaktadır.

Araştırmada dört tane tema belirlenmiş ve öğretmenlerin görüşleri bu dört temaya uygun olarak analiz edilmiştir. Bu temalar önceden belirlendiği için bu araştırma betimsel analiz yöntemiyle yapılmıştır.

Bu çerçevede araştırmada katılımcı öğretmenlerin kendilerine yöneltilen sorulara verdiği cevaplar ayrıntılı olarak incelenip betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiş ve böylece cevapların analizi sonucunda bir takım bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırma amaçlarına uygun olarak araştırmada sorulan her bir soru bir tema olarak kabul edilerek elde edilen veriler analiz edilmiştir.

Katılımcı öğretmenlere yöneltilen sorulara öğretmenlerin verdiği cevaplar araştırmanın dördüncü bölümünde yer alan bulgular başlığı altında sıralanmıştır. Araştırmanın verileri dikkatli bir şekilde çözümlendikten ve analiz edildikten sonra araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmıştır.

Araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliğini sağlamak için; araştırma soruları belirlenirken alanyazın taranmış, araştırmanın kavramsal çerçevesi oluşturulurken temel başvuru kaynakları incelenmiş, araştırma soruları belirlenirken gerek alan yazında yapılan çalışmalardan gerekse de danışman öğretmenin görüşlerinden yararlanılmış, görüşmeler yapılırken çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliğini artırmak amacıyla katılımcı öğretmenlerin samimi ve doğru cevaplar vermesi için söz konusu katılımcılara çalışmanın önemi ve gerekliliği anlatılmış, çalışmanın tema, içerik, kapsam ve bağlamının birbirine paralel ve birbirini tamamlayıcı şekilde oluşturulmasına özen gösterilmiştir

Sonuç ve Tartışma

Yabancı uyruklu öğrencilerin Türk eğitim sistemi içindeki yerine yönelik öğretmen deneyimlerinin incelendiği bu çalışmada yapılan analizler ve elde edilen bulgular çerçevesinde bir takım değerlendirmelere ulaşılmıştır.

Ulaşılan değerlendirmeler özelinde varılan sonuçlar araştırmanın önemini arttırıcı tespitler ortaya koymuştur. Bu tespitlerin konu özelinde araştırma yapacaklara değerli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın kavramsal çerçevesi perpektifinde, sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan öğretmenlerin sınıf deneyimlerine yönelik yaşadıkları olumsuzlukların sınıf ortamındaki eğitimin kalitesini düşürdüğü gerek yurt içinde gerekse de yurt dışında yapılan çalışma, araştırma ve incelemelerin ortak bulgusu olarak ortaya çıkmaktadır.

Gerek Türk vatandaşları gerekse de Suriyeliler için ülkemiz eğitim sisteminin eşit şartlarda ayrılmaz birer parçası olma durumu mevcut koşullar altında süregelen bir vakıa olarak görülmektedir.

Türk eğitim sistemine Suriyeli öğrenciler kavramının girmesinin üzerinden henüz 10 yıl gibi kısa bir süre geçmiştir. Bu süre zarfında yabancı uyruklu öğrenciler kavramının dışında ülkemizde literatüre bir de Suriyeli öğrenciler girmiştir.

Bilindiği üzere ülkemize Suriyelilerin sığınmacı olarak girmesi 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşının ardından olmuştur. 2011 yılından beri devam etmekte olan Suriye iç savaşının en kritik sonuçlarından biri hiç şüphesiz yol açmış olduğu insani krizdir.

Suriye halkının daha güvenli ve iyi bir yaşam için öncelikli olarak sınırdaş Türkiye topraklarına, zaman içinde ise artan biçimde Avrupa Birliği ülkelerine sığınma çabaları ile ortaya çıkan mülteci sorunu, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyanın en vahim insanlık trajedilerinden biri haline gelmiştir.

Ülkelerinde yaşanan iç savaş nedeniyle Suriyelilerin ilk sığındıkları ülke kendilerini en güvende hissedebilecekleri, daha korunaklı olacaklarını düşündükleri, aynı zamanda en uzun sınır komşusu oldukları Türkiye olmuştur.

2015'in bahar aylarından itibaren Akdeniz ve Ege Denizi üzerinden Avrupa'ya sistematik mülteci akınının artışıyla derinleşen mülteci sorunu, Avrupa Birliği içinde çok ciddi bir kriz yönetimi ve koordinasyon sorununu da beraberinde getirmiştir.

Avrupa Birliği tarafından, kıta genelinde ortak sığınma sisteminin reforme edilmesi ve mültecilerin belirli kotalar doğrultusunda mevcut birlik ülkelerinde yeniden yerleştirilmesi esaslarına dayanarak geliştirilmeye çalışılan çözüm planı, yerini zamanla krizin Türkiye gibi

Suriye'yle sınırdış ülkelere havale edilerek dışsallaştırılması yoluyla çözülmesi çabalarına bırakmıştır.

Suriye'de meydana gelen iç savaşın uluslararası sistemdeki ve bölge özelindeki en önemli sonucu, başta Türkiye olmak üzere komşu ülkelerde mülteci politikalarını önemli ölçüde etkilemesidir. Suriyelilerin sığınmacı olarak başta Türkiye olmak üzere yakın çevredeki diğer ülkeler üzerinde oluşturduğu bu etki Türkiye açısından dikotomik olarak fırsatlar oluşturduğu kadar kısıtlılıklar da oluşturmuştur.

Soruna ekonomik açıdan bakıldığında ülkemiz için Suriye'den gelen nitelikli ve kalifiye sığınmacıların ekonomik işgücü anlamında önemli bir fırsat oluşturduğu ve ara eleman sorununa bir ölçüde yardımcı olduğu görülmektedir.

Ülkemizin süregelen ve gelişen sanayi yatırımları, piyasa mekanizması ve işveren çıkarları açısından paha biçilmez bir durum teşkil eden bu gerçek devlet yöneticileri açısından da olumlu yönde değerlendirilmiştir. Sadece nitelikli ve kalifiye sığınmacılar ülkemiz için işgücü anlamında fırsatlar oluşturmamaktadır.

Bunun yanı sıra niteliksiz sığınmacılar da Türk vatandaşlarının yapmak istemediği veya yapmaktan kaçındığı fiziksel güç ve çaba gerektiren ve çok daha fazla efor sarfına sebebiyet veren işleri de düşük ücret ve fazla çalışma saatleriyle yapmaktan çekinmemektedir. Bu işgücüne okul çağında bulunan Suriyeli çocuklar da dahildir.

Okul çağındaki Suriyeli çocukların bir bölümü nasıl ki ekonomi alanında işgücüne katılım sağlarken bir bölümü de eğitim kurumlarında öğrenimlerine devam etmektedirler.

Ülkemizde sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan öğretmenlerin sınıf deneyimleri ve Suriyeli ebeveynlerin eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalarda Suriyeli ebeveynlerin öğrencilerinin eğitim durumu ile alakalı bilgi, birikim ve becerilerinin yetersiz olduğu sonucuna varılması bu çalışmanın da bulguları ile örtüşmektedir.

Bu bağlamda Suriyeli öğrencilerin bulunduğu sınıflar ile alakalı alan yazın incelemelerinde yer alan sonuç ve tartışmalar, genel anlamda bu öğrencilerin başarılarının ve motivasyonlarının yetersiz, ebeveynlerinin kendilerine yönelik tutum ve davranışlarının olumsuz, eğitsel araç ve gereklere ulaşma imkanlarının kısıtlı olduğu yönündedir.

Sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan öğretmenlerin sınıf deneyimleri ile alakalı yurt dışında yapılan nitel ve nicel araştırmalarda yukarıda belirtilen problemlerin ülkemizdeki ile benzerliğinin olduğu görülmektedir. Suriyeli öğrencilerin ve ebeveynlerin eğitime yönelik bakış açıları konusundaki ilgisiz durumları, eğitsel süreçleri karmaşık ve kompleks bulmaları, ana dilleri dışında başka bir dil öğrenme konusunda yaşadıkları sıkıntılar gibi problemler yurt dışı ile ülkemiz özelinde çok fazla benzerlikler göstermektedir.

Yukarıda verilen bilgi ve bulgular paralelinde ortaya çıkan sonuç, Suriyeli öğrencilerin ve ebeveynlerin ülkemiz eğitim sistemine ve öğrenme süreçlerine dönük olarak adaptasyon ve entegrasyon konusunda problem yaşadıkları, bu hususta oldukça farklı yönelimlere sahip oldukları, bunun yansıması olarak da sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan öğretmenlerin sınıf deneyimlerine yönelik olumsuz bakış açıları geliştirdikleri yönündedir.

Başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere eğitim ile ilgili tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşların Suriyelilerin eğitimi ve Türk eğitim sistemine entegrasyonu konusunda daha sıkı ve ciddi iş birliğine gitmeleri, Suriyeli öğrenciler başta olmak üzere, öğrenci velilerinin de eğitiminin en az öğrencilerin eğitimi kadar değerli ve önemli görülmesi, bu amaçla tüm eğitim kurumlarının yabancı öğrencilerin eğitim sistemine adapte edilmesi yolunda çözüm önerileri sunmaları ve bunları gerçekçi ve sürdürülebilir bir şekilde uygulama alanına geçirmeleri gerekmektedir.

Üniversitelerin eğitim fakültelerinde ve pedagojik formasyon veren bölümlerde mutlaka yabancı öğrencilerin buldukları sınıf ortamıyla ilgili sınıf yönetimi kapsamında müfredata ders konulması ve ders içeriği ile kapsamının bu doğrultuda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Eğitim yaşında olup eğitim sisteminin dışında kalan Suriyeli çocukların bir an önce okullaşmasının sağlanması ülkemizin gelecekteki eğitim perspektifi açısından olmazda olmaz bir durumdur.

Zira eğitim sisteminin dışında kalan çocuklar ilerleyen dönemde sosyal uyum sorunları yaşama potansiyelini içlerinde barındıracağından ülkenin güvenlik kaygılarını arttırıcı mevcut sorun odağı olarak varlıklarını sürdürecektir. Kuvvetle suç işleme potansiyeli barındıracak olan Suriyeli çocukların bir an önce eğitim sistemine dahil edilmesi zarureti vardır.

Politika yapıcıların, araştırmacıların, eğitimcilerin ve öğretmenlerin yukarıda ifade edilen araştırmanın bulguları çerçevesinde sorumlulukları dahilinde bulunan görev ve yetkileri dahilinde gerekli çalışmaları yapmaları, tedbirleri almaları, her türlü olumsuzluklara karşı hazır olmaları,

sorunlar yaşandıktan sonra değil, sorunlar yaşanmadan evvel önleyici hizmet faaliyetleriyle uygulamalarda bulunmaları gerekmektedir.

Bu çerçevede söz konusu çalışmanın alanyazına katkı sunacağı ve bu veya benzer bir araştırma sahasında çalışma yapacak olan araştırmacılara kuramsal destek sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Appleyard, R. (2021). “Suriye-Türkiye İlişkilerinin Dünü Bugünü: 1950–2020”. *International Migration*, 39 (6), s. 7–20.

Abdi, Z. (2022). “Türkiye’nin Suriye Politikası”. H. Çomak, C. Sancaktar ve Z. Yıldırım (ed.). içinde *Uluslararası Politikada Suriye Krizi*. (s. 354-357). Beta Yayınları.

Akdoğan, E.; Atalay, M. (2021). “Türkiye’yi Değişime Zorlayan Güç: Göç”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15 (371), s. 2390. <https://iibfdergi.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/352/files/yil-2021-cilt-22-sayi-kayfor15-yazi55-30122017.pdf>.

Avcı, G., Kirişçi, K. (2020). “Uluslararası Politikada Suriye Krizinin Küresel ve Bölgesel Etkileri”, *Migración y Desarrollo*. 2022 (7), s. 123-173.

Bakırtaş, T. (2021). “Küresel Gelişme Modelinde Uluslararası Göç Olgusu ve Eğitime Yansımaları”. *Alternatif Politika*, 4 (2), s. 232-261.

Canpolat, H. ve Onur, H. (2022). Türkiye’nin Göç Politikalarının Suriye’ye Yönelik Gelişimi (s.123-175). Orsam Rapor: Ankara.

Çakır, S. (2019). “Suriye Kültüründe Göç ve Toplumsal Değişme”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24, s. 12-14.

De Marcilly, C. and Garde, A. (2018). “Türkiye-Suriye İlişkilerinde Nirengi Noktaları: Eğitim”. Robert Schuman Foundation, *European Issue*, No. 396.

Frontex (2019). Genel Suriye-Türkiye Raporu. Varşova.

İnaç, H. (2021). *Avrupa Birliği'ne Entegrasyon Sürecinde Türkiye'nin Kimlik Problemleri ve Suriye'yle İlişkileri*, Adres Yayınları: Ankara.

Koçak, O. ve Gündüz, D. (2018). "Türkiye'nin Göç Politikaları ve Göçmenlerin Sosyal Olarak İçerilmelerinin Eğitime Etkisi". *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (12).

Küçük, M. N. (2020). "Türkiye'deki Suriyeli Mültecilerin Eğitimi Sorunu". *Uluslararası İlişkiler*, Çevrimiçi Erken Yayım: 1-26.

Şemşit, S. (2020). Türkiye'nin Göç Politikasının Suriye'ye Yansımaları. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Sever, H. ve Sever, M. (2019). "Türkiye ve Suriye Ekseninde Yasadışı Göç ve İltica Paradoksu: Domino Etkisi Sonrası Yaşananlar". *Polis Bilimleri Dergisi*, 15 (2).

Şahin, C. (2021). "Yurt Dışı Göçün Bireyin Eğitim Yaşamı Üzerindeki Etkisine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme". *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), s. 59.

Urk, M. (2020). Türkiye'ye Göç Olgusu Bağlamında Mülteciler, Sığınmacılar ve İnsan Hakları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul

Yılmaz-Elmas, F. (2020). Türkiye'nin Eğitim Politikasında Paradigma Değişimi: Suriyeli Göçmenler. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Yılmaz-Elmas, F. (2020). *Türkiye'de Suriyelilerin Eğitime Etkisinin İncelenmesi*. USAK Yayınları: Ankara.

Yardım, M. (2020). "Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Adaptasyonu". *Akademik İncelemeler Dergisi* (Journal of Academic Inquiries) 12 (2), p. 217-234

Yardım M. (2020). "Göç ve Entegrasyon Politikaları Işığında Suriyelilerin Eğitimi Sorunu". *Göç Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), s.100-136.